

זיכרונות משפחתיים

הרב שלום בער בוטמן

ש קרבה משפחתית בין משפחתנו לבין משפחתו של הרבי. דהיינו, סבו של הרבי היה אחיו של סבי.

בשנת תש"ז (1946) הצליחו כל בני משפחתי לצאת מרוסיה הקומוניסטית בעזרת ניירות מזויפים. יצאנו דרך פולין, ומשם לאוסטריה ולבסוף עשינו את דרכנו לפריז, שם התגורר דודי, הרב זלמן שניאורסון. גם הרבנית חנה שניאורסון, אמו של הרבי, באה להתגורר בבית דודנו בפריז אחרי שהוברחה מחוץ לגבולות רוסיה. זה קרה בסמוך לחג הפסח.

זמן קצר לאחר מכן הגיע הרבי מארצות הברית כדי לפגוש את אמו, שאותה לא ראה במשך קרוב לעשרים שנה בגלל המלחמה. אף שהוא לא התארח בבית דודנו - הרבי התארח בבית המלון אדוארד השביעי, בפלאס דה לה אופרה - את ליל הסדר ערכנו כולנו ביחד.

אני זוכר היטב את אותו ליל סדר. הרבי - שאז עדיין לא היה רבי, אלא חתנו של הרבי הרי"צ - ישב בראש השולחן. אמו ישבה לימינו, ולצדה שאר הנשים, והגברים ישבו בצד השמאלי של השולחן. אולם, האווירה לא הייתה כמו בין רבי לחסידים - הייתה זו סעודת חג משפחתית.

אני הייתי אז בגיל שתים עשרה, ואני זוכר שהרבי קרא מתוך הגדה חדשה בהוצאת קה"ת, הוצאת הספרים החב"דית, עם פירושו החדש והמקורי שאך זה עתה יצא לאור לראשונה. אם אינני טועה, הייתה זו הפעם הראשונה שבה הרבי קרא בליל הסדר מתוך ההגדה החדשה שלו שנדפסה באותה תקופה, "הגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים", הנפוצה כל כך כיום בין חסידי חב"ד.

הרבי גם הביא את מיץ ענבים משלו. בשעתו היה בלתי אפשרי להשיג יין כשר בפריז, ולכן אבי הכין יין מצימוקים על ידי השרייתם במים עד להתססתם, אולם תהליך זה חייב גם שימוש בסוכר. הרבי נמנע מלהשתמש בסוכר בפסח, ולכן הוא הכין לעצמו מיץ ענבים מענבים טריים - שבאותה עונה בשנה היו עדיין חמוצים למדי - ובזה

הוא השתמש לשתיית ארבע הכוסות. הוא גם הביא אתו מצות משלו, שאותן הוא הניח על גבי כיסא שעמד לידו, ולא על גבי השולחן. בשעתו היה בהנהגה זו משום חידוש בעבורנו - אף שכיום כמובן, זהו מנהג חב"ד נפוץ ומקובל - ההימנעות מלהניח את המצות על גבי שולחן האוכל מצד זהירות והקפדה יתרה על אי אכילת "שרויה", פן יבואו במגע עם נוזלים בשוגג.

הרבי נשאר בפריז עד אחרי חג השבועות. בשבתות שבמהלך התקופה בין פסח לבין חג השבועות, מקובל ללמוד מתוך מסכת 'פרקי אבות', פרק בכל שבת. כאשר למדנו את פרק ה', אמר לי הרבי, "את המשניות האלו עליך ללמוד, לא רק לקרוא. . . בשבוע הבא אבחן אותך על ארבעים ושמונה דברים שבהם התורה נקנית".

אני אמנם התכוננתי ולמדתי את המשנה, אבל הרבי בסוף לא בחן אותי. ייתכן שחשש שאולי לא למדתי, ולא רצה להביך אותי.

בליל חג השבועות, נהוג שנשארים ערים וקוראים את 'תיקון ליל שבועות' - אוסף של פסוקים וציטוטים מהתורה

«

לנשים נתן הרבי מערכת כלי חרסינה. לי נתן הרבי ספר מאמרים של הרבי הריי"צ. לאחי הצעיר, שהיה אז בגיל שלוש, נתן הרבי זוג אופניים שלהם היו מחוברים גלגלי עזר. לאחותי הגדולה העניק הרבי אלבום לאיסוף בולים. במשך תקופת שהותו בפריז הוא נהג להביא כל פעם בולים ממדינות זרות שאותם הוריד ממכתבים שקיבל, ונתן אותם לאחותי. לכן, כעת הוא הביא לה אלבום כדי שתוכל לסדר בו את הבולים. לאבי נתן הרבי כמה עותקים של חוברות "התמים" ומאמרי חסידות - ואלו נמצאים ברשותי עד היום. לכן דודי, שלום בער שניאורסון, הרבי נתן חומשים בהוצאת "סיני" ושולחן ערוך. הרבי חשב על כל אחד.

בשנת תשי"ד (1954) הגענו לארצות הברית ונסענו לפגוש את הרבי - היה זה כמובן כבר לאחר קבלת הנשיאות, כשכבר כיהן רשמית כרבי. כשנכנסנו לחדרו הוא חיך חיוך רחב ביותר, ושאל אותנו, "ילדים, אתם זוכרים אותי?", ומיד המשיך ואמר, "אני זוכר אתכם!"

הרב שלום בער בוטמן הוא מנהל חב"ד במדרחוב נחלת בנימין במרכז תל אביב. הוא רואיין בקיץ תשס"א (2001).

שבכתב ושבצל פה. באותו חג שבועות, שכחו גבאי בית הכנסת להשאיר את האורות דלוקים, וכך נאלצנו להביא נרות ולהניחם מסביב לבימת קריאת התורה. התאספנו כולם בסמוך לנרות לאמירת התיקון, ואני זוכר את צורת הקריאה של הרבי - הוא אמר את כל המילים בבידור, אבל קרא מאוד במהירות.

כאשר סיים הרבי את קריאת התיקון, הוא לבש את מעילו כדי לצאת החוצה בדרכו לבית המלון שבו שהה. לא היה מדובר בהליכה קצרה - היא הייתה אמורה לקחת כמחצית השעה. הימים היו ימי הקיץ ומזג האוויר בחוץ היה חם, ואבי אמר לרבי שהוא יכול לוותר על המעיל. אבל הרבי ענה, "אין זה ראוי לצאת החוצה בקפוט משי שאינה מכוסה". הקפוטה היא המעיל הארוך שאותו לובשים חסידים בשבתות ובימים טובים.

אני רציתי להפגין את חכמתי, ואמרתי לרבי, "אני ראיתי אנשים צרפתים שמסתובבים בחוץ במעילי משי. זה בסדר".

הרבי חיך אלי, ואמר בהלצה, "כן, אבל הם גם חבושים בכובע צילינדר". הרבי התכוון לכובע עשוי משי שאנשי האליטה הצרפתית נהגו לחבוש בימים ההם.

אחר כך הוא הסביר שפעם היה יחד עם חמיו, הרבי הריי"צ, בשבת בעיר ווינה, והוא הסתובב בחוץ לבוש בקפוט המשי שלו; הרבי התבטא בקשר לכך, "הבחנתי שחמי לא מרוצה מכך".

לכן הוא לבש את מעילו. אני נזכר שלאורך כל שנותי כרבי מעולם לא יצא החוצה לרשות הרבים ללא מעיל על גבי קפוטת המשי, אפילו בימי הקיץ החמים ביותר.

כמה ימים לאחר חג השבועות עזב הרבי את פריז יחד עם אמו. לפני שנסע הביא לנו תמונה שמצא ובו רואים אותו משחק שחמט עם הרבי הריי"צ. הרבי ביקש מאבי שיכין עותק מהתמונה. מסתבר שהם שחקו את המשחק כמה פעמים, והרבי הריי"צ נהג לומר לרבי, "שחק על אמת!", כלומר, שלא יותר מראש וייתן לחמיו לנצח את המשחק.

זמן קצר לפני עזיבתו של הרבי את פריז, התקיימה התוועדות בביתנו. באותה התוועדות הסביר הרבי לכל אחד ואחת מהנוכחים כיצד על פי הקבלה מתאימים שמותנו לתכונות האופי שלנו. אחר כך נתן הרבי לכולם מתנות.

לזכות הורינו היקרים הרב יעקב ומרת בתיה שיחיו מינסקי הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< **תשמ"ט (1989)** — הרבנים אברהם שפירא ומרדכי אליהו, מי שכיהנו בשעתו כרבנים הראשיים לישראל, נכנסו ליחידות עם הרבי בחדרו שב-770. השיחה שהתפתחה הקיפה נושאים רבים ומגוונים, ביניהם אחדות ישראל, לימוד קבלה והגאולה הקרובה.¹ י"א באייר

< **תנש"א (1991)** — הרבי דיבר בשיחה אודות הצורך בכך שכל יהודי ייקח חלק פעיל בקירוב וזירוז הגאולה. הוא קרא לעסוק בלימוד ענייני גאולה ומשיח הפזורים בתורה שבכתב ושבצל פה, ומה טוב שלימוד זה יהיה רבים, בקבוצות של עשרה לומדים או יותר. ו' באייר

1 נספח, שיחות קודש תשמ"ט

ההקדשות שלכם

מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים

ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל

כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

פריקט של

JEWISH EDUCATIONAL MEDIA

sipursheli@jemedi.org | myencounterblog.com | 03-9608018

784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213

© כל הזכויות שמורות 2015

ההדפסה וההפצה לע"נ

הרה"ח ר' יהודה לייב בן ר' מרדכי ע"ה וזוגתו מרת איטא בת ר' שלמה ע"ה ביסטריצקי